

VOLKSPARTIJ VOOR VRIJHEID EN DEMOCRATIE

statenfractie drenthe

Ton Dohle
Postbus 433
7940 AK Meppel
T (0522) 240 501
F (0522) 240 920
M 06-53 53 53 63
E a.dohle@drenthe.nl

Behorende bij agendapunt 8 commissie BFE op 26-11-03

400 leerbanen in Drenthe

De statenfractie van de VVD wil in Drenthe een project starten om 400 jongeren via een leerbanen-traject te helpen om een vakdiploma te halen. Het voorstel is een Drentse invulling van het landelijke project van MKB-Nederland en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De doelstelling van dit landelijke project is om in totaal 10.000 leerbanen te creëren. Onlangs is in Rotterdam het eerste project van start gegaan voor 2.500 leerbanen. Ook in diverse andere regio's is de voorbereiding gestart, waaronder Groningen.

In overleg met het landelijke actieteam van MKB-Nederland hebben wij een kwartiermaker gevraagd onderzoek te doen naar het draagvlak en de mogelijkheden voor een Drents initiatief. Vanuit het ROC, het CWI en MKB-Noord is aangegeven dat voor een project in Drenthe 400 leerbanen een reëel aantal is (het kunnen er ook meer worden). Het gaat dan om de opvang in een leerbaan van 220 leerlingen die het vmbo dreigen voortijdig te verlaten dan wel de aansluiting met het mbo niet kunnen maken. Daarnaast brengt het CWI 180 jeugdige werkzoekenden in, die door het ontbreken van een vakdiploma moeilijk een baan kunnen vinden. Het project werkt met een landelijk concept, dat voor Drenthe is uitgewerkt tot een Drents actieplan.

De VVD is voorstander van het leerbanenproject omdat:

- het voortijdige schooluitval terugdringt
- het werkloze jongeren weer kansen biedt op de arbeidsmarkt
- het kwaliteits- en scholingsniveau van Drenthe wordt verhoogd
- het de relatie tussen onderwijs en arbeidsmarkt verbetert

De VVD is van mening dat dit project past in het collegeprogramma om de onderwijs en arbeidsmarkt in Drenthe te versterken, en stelt daarom voor de financiering te halen uit het bedrag van € 500.000 dat hiervoor in het collegeprogramma is uitgetrokken.

Naast het Drentse actieteam moet er een stuurgroep komen van deelnemende partijen die de voortgang van het programma in de gaten houdt en rapporteert aan de achterban (w.o. Provinciale Staten). Stuurgroep en actieteam zouden gedurende het vierjarige project moeten uitgroeien tot een provinciaal coördinatiecentrum om het ontstane netwerk in stand te houden en verdere activiteiten voor de arbeidsmarkt te ontplooiën en te coördineren.

De VVD vraagt derhalve GS om:

1. de verdere uitvoering van het project 400 leerbanen in Drenthe ter hand te nemen
2. het instellen van een bestuurlijke stuurgroep voor monitoring en verantwoording
3. het op termijn instellen van een Drents coördinatiecentrum arbeidsmarkt
4. na akkoord van provinciale staten zorg te dragen voor de betaling van de kosten voor 2004 – groot € 90.000 – uit het budget ter versterking van de onderwijs en arbeidsmarkt.

N.B.

De fractie van de VVD was zo tijdig op de hoogte van het landelijke project *10.000 leerbanen in Nederland* door het lidmaatschap in het DB van MKB-Nederland van fractielid Chris Boerland (zie ook het overzicht van bestuursfuncties).

Subsidieaanvraag Drenthe project 400 MKB-Leerbanen: Samen doen!

PROBLEEMSTELLING

Het aantal leerlingen dat voortijdig uitvalt uit het beroepsonderwijs en zonder vakdiploma in het mkb aan de slag gaat, is veel te hoog. Landelijk gezien stroomt gemiddeld zo'n dertig procent van de leerlingen die starten in het vmbo, zonder vakdiploma (startkwalificatie) uit naar het bedrijfsleven. Een deel van deze leerlingen valt uit in het vmbo, een ander deel van de leerlingen stroomt wel door naar het mbo, maar behaalt daar geen startkwalificatie. Om dit nijpende probleem aan te pakken heeft het kabinet het wettelijk mogelijk gemaakt dat vmbo-leerlingen die met uitval bedreigd worden, via een leerwerktraject 40% van hun onderwijstijd in de bovenbouw van het VMBO bij een bedrijf¹ uitvoeren en daarmee alsnog hun vmbo-diploma behalen. Ondernemers die bereid zijn een steentje bij te dragen om leerlingen alsnog naar een vakdiploma te leiden, krijgen hiervoor een fiscale tegemoetkoming².

Ook het beleid in de provincie Drenthe is gericht op de aanpak van dit probleem. Er ligt binnen de provincie een dubbele uitdaging die enerzijds gericht is op het verminderen van de uitval uit het onderwijs (voorkomen van jeugdwerkloosheid, verbetering aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt) en anderzijds gericht is op versterking van de Drentse onderwijsinfrastructuur om de concurrentiekracht van het bedrijfsleven te versterken. Hiertoe streven wij naar een betere aansluiting van het onderwijsaanbod op de vraag naar werk en de verbetering van de kennistransfer van scholen en kennisinstellingen naar bedrijven. Niet in de laatste plaats hebben wij daarbij aandacht voor het stimuleren van ondernemerschap en de bevordering van de scholing van werkenden en werkzoekenden. Een tweetal speerpunten uit het collegeprogramma voor 2003-2007 geven het belang van de aanpak van genoemde problematiek aan:

- Betere aansluiting onderwijs op arbeidsmarkt. Afspraken hierover maken met betrokken onderwijs-instellingen, bedrijfsleven en andere overheden
- Belonen van werkgevers die jongeren opleiden en hen vaste banen aanbieden, met name op het niveau van het Voorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs (VMBO).

Het probleem van voortijdig en ongekwalificeerde uitstroom en voorstellen voor de aanpak hiervan vormt de kern van de nota "Jong Talent" van MKB Nederland dat in het voorjaar van 2003 is gepresenteerd.

MKB-Nederland ondersteunt actief het beleid van het kabinet en de provincie om de voortijdige schooluitval fors terug te dringen. Een van de initiatieven in dit kader is het realiseren van leerbanen in het mkb. Het vormgeven van leerwerktrajecten is alleen mogelijk met de concrete steun en samenwerking vanuit het mkb. Vandaar dat MKB-Nederland het initiatief genomen heeft, om de komende regeerperiode (4 jaar) 10.000 Leerbanen in het mkb te realiseren.

Dit initiatief sluit naadloos aan op de beleidsvoornemens van de provincie Drenthe. Het project heeft tot doel om ervoor te zorgen dat jongeren, die met voortijdig schoolverlaten bedreigd worden de mogelijkheid krijgen om in het MKB een leerwerktraject te volgen. Zij kunnen op deze wijze hun VMBO-diploma behalen, waarna zij door kunnen stromen naar het mbo voor het behalen van een vakdiploma.

¹ Met bedrijf wordt bedoeld een arbeidsorganisatie, privaot of publiekrechtelijk, eventueel derhalve ook een stedelijke of andere overheid, mits erkend als leerbedrijf.

² Deze fiscale tegemoetkoming bedraagt per leerling maximaal 2400 euro per jaar. Een en ander is afhankelijk van omvang en duur van het leerwerktraject.

REGIONALE ACTIEPLANNEN MKB-LEERBANEN DRENTHE: SAMEN DOEN!

Het project is getiteld “10.000 leerwerkbanen in het MKB”, waarbij getracht wordt binnen de komende regeerperiode 10.000 nieuwe leerwerkplaatsen te werven in het midden en klein bedrijf, uitgaande van de vraag van de ondernemer. Met andere woorden: bij de werving van leerwerkplaatsen wordt uitgegaan van vacaturewerving en job-hunting. Indien de aangemelde leerwerkplaats niet benut wordt door het VMBO, kan de plaats beschikbaar gesteld worden aan een jongere, die zonder startkwalificatie de school heeft verlaten. Het project kent hierdoor twee onderscheiden doelgroepen:

- de jongere van 14 tot 17 jaar, die in de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo een leerwerktraject wensen te volgen: 10.000 leerbanen voor het vmbo;
- de jongere van 16 tot en met 23 jaar, die de school voortijdig hebben verlaten: 10.000 leerbanen voor werkzoekenden. Deze laatste doelgroep zal vallen onder de inspanning van het CWI en behoort niet tot dit deel van het project.

DOORLOPENDE MKB-LEERBAAN

Het streven vanuit het project is om de komende vier jaar pilots te ontwikkelen en gerichte ervaring op te doen met het vormgeven en inrichten van doorlopende praktijk-leerbanen bij het mkb. De doorlopende MKB-Leerbaan is het instrument dat benut wordt om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk leerlingen doorstromen van het vmbo naar het mbo, met behoud van hun leerbedrijf. Daarnaast is het streven dat zoveel mogelijk leerlingen via een leerbaan een startkwalificatie (vakdiploma) behalen en indien mogelijk, aansluitend aan hun opleidingstraject een vaste baan hebben in het bedrijf.

Doel van project

Doelstellingen van het project zijn:

Kwalitatief Doel:

- Ontwikkelen van gericht beleid om het maatschappelijke probleem van voortijdig schooluitval terug te dringen (grote stedenbeleid/veiligheidsbeleid/jeugdbeleid),
- Creëren van doorlopende leerbanen (vmbo-mbo) bij mkb-bedrijven, voor leerlingen die zonder vakdiploma dreigen uit te vallen (employability-beleid),
- Voorzien in voldoende goed-opgeleide medewerkers (arbeidsmarktbeleid)
- Ontwikkelen van regionale netwerken tussen vmbo-/mbo-scholen en het regionaal mkb (regionaal onderwijsbeleid). Het actieplan, dat een looptijd heeft van 4 schooljaren, moet ook aan het eind van die periode een goede infrastructuur tussen onderwijsinstellingen en bedrijven en intermediaire organisaties (CWI, RMC, MKB-expertisecentrum) in de regio's tot stand te brengen

Kwantitatieve doelstellingen:

1. Realiseren van 400 MKB-Leerbanen in Drenthe, in de komende 4 jaar.
 - * jaar 1: 18 leerbanen
 - * jaar 2: 62 leerbanen
 - * jaar 3: 136 leerbanen
 - * jaar 4: 184 leerbanen
 - Totaal: 400 leerbanen

Actieteams

Het project MKB Leerbanen: Samen doen! wil geen nieuwe structuur in het leven roepen. Daar waar mogelijk is, wordt er een aansluiting gezocht bij bestaande initiatieven. Centraal in de aanpak staat de concrete actie. Hiertoe worden er slagvaardige regionale actieteams ingericht, dat verantwoordelijk worden voor het ontwikkelen en uitvoeren van de gewenste concrete acties. In de actieteam participeren:

- * MKB-Noord
- * Provincie Drenthe
- * De ROC's³ en vmbo's
- * CWI
- * Gemeentes (DSO)

(De actieteams werken nauw samen met de opleidingsadviseurs van de KBB's) Voor de provincie Drenthe wordt uitgegaan van drie actieteams die hun vertrekpunt vinden in de CWI werkgebieden Emmen, Assen en Hoogeveen. Waar nodig wordt afgestemd met grensgebieden waarvan de CWI vestiging ligt in een andere provincie. Bij aanvang van het project is er een kwartiermaker beschikbaar, die fungeert als penvoerder voor de drie actieplannen. Deze kwartiermaker wordt betaald met middelen vanuit het project van MKB-Nederland. Nadat het project is "opgeleverd" dient een projectleider/actieleader aangesteld te worden, die de komende 4 jaar verantwoordelijk wordt voor de uit te voeren acties.

Acties

De activiteiten, die tot nu toe zijn/worden ondernomen:

1. *Regionale actieplannen.*
In overleg met de gemeente Emmen is het eerste actieplan opgesteld. Dit actieplan moet verbreed worden naar de regio. In oktober en november worden in nauwe samenspraak met de genoemde actoren de actieplannen ontwikkeld voor Assen en Hoogeveen.
2. *Overleg en afstemming met CWI*
Met CWI Noord Nederland zijn afspraken gemaakt over de taken en inzet van CWI. Per regio zijn afspraken gemaakt over de te realiseren concrete doelen. Deze doelen vormen een belangrijk onderdeel van de actieplannen.
3. *Voorlichting en werving*
Promotiecampagne ontwerpen en in uitvoering nemen naar KvK, lokale bedrijvenverenigingen, lokale en regionale pers e.d.
Het is de bedoeling om in de maanden december/januari concrete voorlichting en werving richting MKB-ondernemers vorm te geven. Doel is om op korte termijn een bestand te hebben van vacatures/leerwerkplekken bij MKB-ondernemers. Vervolgens dient ook het scholenveld aan te geven welke leerlingen in aanmerking komen om per januari te starten in een vmbo-leerwerktraject. Beide bestanden worden aan elkaar gekoppeld en in samenwerking tussen scholenveld en bedrijfsleven worden de leerlingen gematched met de vacatures/leerwerkplekken.

³ Behalve de 2 ROC's kan hieronder ook verstaan worden de z.g. vakscholen c.q. AOC.

REGIONALE ACTIEPLANNEN MKB-LEERBANEN DRENTHE: SAMEN DOEN!

Vervolgens zal er ook in de maanden januari/februari van 2003 een concrete wervingsactie plaats vinden, voor de eerste golf van uitvallers van vóór de kerstvakantie. Hier wordt dezelfde procedure gevolgd. De tweede lichting leerwerktrajecten zal starten per 1 maart 2004.

3. *Actieteams*

Alle betrokken actoren worden vertegenwoordigd in de actieteams. Vertegenwoordigers vanuit het vmbo-mbo scholenveld, CWI, MKB-Noord en de gemeente Emmen hebben gezamenlijk een eerste uitlijn opgesteld in de vorm van een eerste versie van het Regionaal Actieplan Emmen. Dit actieplan moet nog verbreed worden naar de regio. Voor deze regio kan begonnen worden met de werving van leden voor het actieteam. Gestreefd wordt naar de benoeming van één actieleider voor alle drie de actieteams. Efficiency en kwaliteitsaspecten liggen hieraan ten grondslag.

Voor het einde van november worden in nauwe samenspraak met de genoemde actoren de actieplannen ontwikkeld voor Assen en Hogeveen waarna ook in deze regio's de actieteams kunnen worden ingericht.

4. *Kick off bijeenkomst*

Kick off bijeenkomst organiseren , zodat een start gemaakt wordt met de pr en voorlichting.

Meerwaarde project MKB-Leerbanen: Samen doen!

1. Er wordt concreet gewerkt aan het terugdringen van voortijdig schooluitval, door 220 leerlingen een concrete leerbaan aan te bieden en via het bedrijf op te leiden naar een vakdiploma.
Daarnaast wordt er in dit project ook samengewerkt met CWI om leerlingen die reeds uitgevallen zijn ook via een leerbaan op te leiden tot het startkwalificatieniveau. De target voor deze groep is om 180 werkzoekenden via een leerbaan aan een vakdiploma te helpen.
2. Het vmbo moet de komende jaren beleid ontwikkelen om leerwerktrajecten tot een succes te maken. Samenwerking met het MKB is daarbij noodzakelijk, maar tot op heden hebben vmbo scholen nog veel te weinig contacten met individuele ondernemers. Doel van dit project is om een duurzaam netwerk op te bouwen tussen onderwijsinstellingen (vmbo en mbo) en MKB-Noord. De komende vier jaar zijn de Drentse actieteams erop gericht om een zo goed mogelijk netwerk te bouwen. Daarna dient het netwerk zichzelf te kunnen bedruipen. Het project beoogt dus samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven te stimuleren
3. In het kader van het Economisch Beleidsplan en Onderwijsnota is afgesproken dat er een betere aansluiting moet komen tussen vmbo en mbo. Doel van dit alles is terugdringen van voortijdig schooluitval en ervoor zorgen dat zoveel mogelijk leerlingen een diploma halen op het niveau startkwalificatie. Het project MKB-Leerbanen sluit nauw aan bij de activiteiten van dit convenant, doordat het concrete targets aangeeft voor de komende vier jaar. Met MKB-Noord als initiator van het project spreekt het MKB haar commitment uit bij het Drentse convenant, en voegt zij vervolgens de daad bij het woord, door de komende vier jaar concrete acties uit te gaan voeren met de convenantpartijen.

REGIONALE ACTIEPLANNEN MKB-LEERBANEN DRENTHE: SAMEN DOEN!

MKB-Leerbanen: Samen doen! wil met haar activiteiten aansluiten bij zowel de diepte- als de breedtestrategie zoals beoogd in het Convenant.

4. MKB-Ondernemers worden gevraagd hun steentje bij te dragen om het probleem van voortijdig schooluitval mee te helpen terug te dringen. Daarnaast heeft het MKB ook behoefte aan een permanente toestroom van goed opgeleide vaklieden. Gebleken is dat veel ondernemers grote moeite te hebben met het vinden van geschoold personeel. Hoewel de economie er momenteel niet goed voor staat, is de verwachting dat het klimaat binnen afzienbare termijn weer zal bijtrekken. Op dat moment ontstaan er weer direct grote tekorten in het mkb. Ondernemers kunnen daar via dit project op anticiperen.
5. Veiligheid is in het provinciale beleid een belangrijke issue. Door actief te participeren in het project MKB-Leerbanen: Samen doen!, dragen gemeentes ertoe bij dat de veiligheid in de stad toeneemt. Preventie is een belangrijk onderdeel van het veiligheidsbeleid. Voortijdig uitvallers, die via leerbanen zicht krijgen op een carrière komen daarmee niet in de verleiding om op het slechte pad te raken. De concrete actiegerichte benadering sluit daarbij goed aan bij het collegeprogramma waarin concrete targets een belangrijke rol spelen.
6. Gekwalificeerde werknemers zijn in groeiende mate nodig ook in de provincie Drenthe, immers voor bedrijven is het een kritische succesfactor of zij goed opgeleid personeel kunnen aantrekken en behouden. De aansluiting tussen vraag vanuit het bedrijfsleven en het aanbod van specifiek opgeleiden, op alle niveaus, moet beter. Het MKB Leerbanenproject beoogt het tot stand laten komen van een constante en duurzame netwerkstructuur tussen bedrijfsleven en onderwijs, waarin vraag en aanbod op elkaar afgestemd wordt. Vmbo als basis van de beroepskolom vormt het startpunt, maar dit kan verbreed worden naar mbo en hbo.

Financiële Onderbouwing Subsidieaanvraag project MKB- Leerbanen: Samen doen! (provincie Drenthe) Doel: 400 Leerbanen

Het project MKB Leerbanen: Samen doen! doet een beroep op het budget van € 500.000 dat het college in zijn 'uitvoering collegeprogramma' heeft uitgetrokken ter versterking van de onderwijs en arbeidsmarkt waardoor het mogelijk wordt het Actieplan Drentse Leerbanen in te bedden in de bestaande structuur. Hiermee wordt beoogd dat beide projecten nauw op elkaar afgestemd kunnen worden en in de bestrijding van het voortijdig schoolverlaten elkaar versterken.

Voor de uitvoering van het Actieplan Drentse Leerbanen wordt een aanvullende bijdrage gevraagd, waardoor het mogelijk moet worden om een project/actieleider voor de actieteam te benoemen voor de duur van het project met eventuele extra ondersteuning.

REGIONALE ACTIEPLANNEN MKB-LEERBANEN DRENTHE: SAMEN DOEN!

Begroting Actieplan MKB Leerbanen: Samen doen!

Deze begroting is van toepassing op het werkgebied Drenthe en betreft het eerste jaar.

Omschrijving	Inzet uren	Kosten	Dekking /Uitvoer
Team van jobhunters, dat gericht leerbanen werft	Projectleider: 45 wk x 10 uur Projectteam: 45 wk x 4 uur	€ 56.700	CWI
Ontwikkeling en productie communicatie- en informatiemateriaal (leaflets, folders, bus etc.)		€ 14.000	MKB
Out of pocket kosten communicatie en PR		€ 3.500	Extern
Inzet landelijke coördinatie en rapportage		€ 10.500	MKB
Inzet actieleider	45 weken x 4 uur	€ 25.200	Extern
Inzet externe ondersteuning (o.a. voor inrichten en onderhouden helpdesk)	45 weken x 10 uur	€ 37.800	Extern
Interne ondersteuning MKB Noord	45 weken x 4 uur	€ 9.100	Extern
Projectmanagement MKB Noord	45 weken x 1 uur	€ 4.750	MKB
Huisvesting en facilitaire kantoorondersteuning	45 weken	€ 3.850	MKB
Onvoorzien		€ 4.400	Extern
Totaal (inclusief BTW)		€ 169.800	€ 80.000

Naast de jaarlijks terugkerende kosten zijn er eenmalige kosten t.b.v. de organisatie en pr van de kick off van het project in Drenthe. De kosten hiervan worden begroot op € 10.000

De externe financieringsbehoefte van het actieplan MKB Leerbanen is derhalve in het eerste jaar € 90.000.

Voor de volgende jaren wordt een besparing op de jaarlijkse kosten verwacht van ca. 15 %.

De begroting van de externe kosten voor het project '400 leerbanen in Drenthe' is dan:

Projectkosten eerste jaar	€ 80.000
Kick off-bijeenkomst eerste jaar	- 10.000
Projectkosten tweede jaar	- 70.000
Projectkosten derde jaar	- 60.000
Projectkosten vierde jaar	- 50.000
Totaal voor vier jaar	€ 270.000